

Qalib Xalq, Qətiyyətli Sərkərdə, Müzəffər Ordu

44 gün davam edən Vətən müharibəsi nəinki ərazilərimizin azad edilməsinə, eyni zamanda, işğalçılığa son qoyulmasına, eləcə də 30 ilə yaxın davam edən münacişənin həllinə gətirib çıxarıb. Bu baxımdan Azərbaycan xalqının bu qələbəsi fəvqəladə tarixi əhəmiyyətə malikdir. Bunu təkcə dostlarımız deyil, hətta bizim uğurlarımıza qısqancılıqla yanaşanlar da etiraf edirlər.

İşğalçı Ermənistan silahlı qüvvələrinin təxribatlarına cavab olaraq Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə başlayan, 44 gün davam edən və Azərbaycanın tam qələbəsi ilə nəticələnən Vətən müharibəsinin əhəmiyyəti, mahiyyəti və nəticələri uzun illər təhlil ediləcək, bu qələbənin şanına dastanlar, romanlar və elmi əsərlər yazılacaq.

Buna da tam haqqımız var. Azərbaycan xalqının birliyi, Müzəffər Ali Baş Komandanın dəmir iradəsi, sarsılmaz qətiyyəti, şanlı ordumuzun qüdrəti və qəlbi Vətən eşqi ilə dolub-daşan hərbiçilərin, eləcə də hər bir azərbaycanlının monolit birliyi sayəsində Azərbaycan xalqı zəfər qazandı.

Tarixi qələbəmizdən danışarkən bir sıra aspektləri, bir sıra mühüm amilləri nəzərdən qaçıрмаq olmaz. Qələbəmizin tarixi əhəmiyyəti və xalqımızın taleyində böyük rolu bütün bu şanlı zəfərin nəticələri bütün istiqamətlər üzrə təbii olaraq araşdırılacaq, təhlil ediləcək. Eyni zamanda, əminliklə qeyd etmək istəyirəm ki, bu Qələbə ölkəmizin gələcək inkişafına, daha da qüdrətlənməsinə, çiçəklənməsinə, vətəndaşlarımızın rifah halının daha da yüksəlməsinə də əvəzsiz töhfələr verəcəkdir.

Bir vətəndaş olaraq bu qələbəmizi səciyələndirən bir neçə məqam və amillər barədə qısa da olsa öz fikirlərimi oxucularla paylaşmaq istədim.

Əvvəla onu qeyd etməliyəm, elə bir görüş, səfər, forum, toplantı olmadı ki, Prezidentimiz Qarabağ münaqişəsindən söz açmasın, diqqəti bu münaqişəyə yönəltməsin, bu münaqişənin həllinə ədalətlə yanaşmanı tələb etməsin. Dövlətimizin başçısı da dəfələrlə qeyd etmişdi ki, bizim yeganə məqsədimiz haqq-ədalətin bərqərar olması, işğalçının torpaqlarımızdan çıxarılması və bir milyona yaxın qaçqın və məcburi köçkünün doğma yurd-yuvalarına qayıtmasıdır. Bütün haqsızlıqlara, ikili standartlarla yaşamağa baxmayaraq, Vətən müharibəsinin ədalətli xarakteri danılmazdır. Çünki bütün beynəlxalq normalarda, hüquqi sənədlərdə Azərbaycan ərazilərinin işğal olunması və bu məsələnin respublikamızın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməsi öz əksini tapıb. Lakin bu danışıqlar, sülh yolu ilə məsələ öz həllini tapmadığından xalq özü bu məsələnin həllinə nail olmalı idi. Düşmənin qeyri-konstruktiv, təxribatçı davranışları məsələnin hərbi yolla həllinin qarşısını aldığını ön plana çəkirdi. Bu münaqişənin uzadılması, ədalətli şəkildə həllini tapmaması dözülməz və yol verilməz idi. Bu cür vəziyyətə biganə qala bilməyən dövlətimizin, ölkə başçısının, bu haqq savaşında bizə dəstək verənlərin və döyüşlərə yollananların yeganə amalı, arzusu da məhz tarixi ədalətin bərqərar olması və respublikamızın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi idi. 44 günlük Vətən müharibəsində zəfərimiz, sözün həqiqi mənasında, tarixi ədalətin bərpasıdır.

Böyük Qələbənin əhəmiyyətindən danışarkən ilk və xüsusi olaraq onu qeyd etməliyik ki, Kürəkçay müqaviləsindən keçən son 200 illik tariximizdə Prezident İlham Əliyev yeganə şəxsiyyət, ilk liderdir ki, itirilmiş, düşmənin tərəfindən işğal olunmuş ərazilərin azad edilməsinə nail oldu. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin yenilməz qətiyyəti, dəmir iradəsi, yeritdiyi güclü daxili və xarici siyasət, Prezident kimi 17 illik fəaliyyəti dövründə qəbul etdiyi qərarlar, atdığı addımlar, sərgilədiyi diplomatik gedişlər qazandığımız qələbənin baş tutmasında ən önəmli amil olub. Qələbəmizi istəməyən, uğurlarımıza qısqancılıqla yanaşan, düşmənin mövqedə olan və düşməne, işğalçıya açıq-aşkar dəstək verən bu qədər qüvvə qarşısında mətin iradə, yenilməz qətiyyət, dönməzlik nümayiş etdirən, dövlətimizin, xalqımızın maraqlarının müdafiəsindən bir addım da geri çəkilməyən Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin diplomatik uğurlarını, siyasi müstəqilliyini, şəxsi qəhrəmanlığını,

mətinliyini, yüksək intellektual səviyyəsini, dərəkəsini xüsusi qürrətlə, fəxrlə qeyd etmək istədim. Çünki məhz onun bu müsbət keyfiyyətləri xalqımızın, dövlətimizin başçısının, Prezidentimizin, Müzəffər Ali Baş Komandanımızın, Şanlı Ordumuzun, eləcə də dünyada yaşayan hər bir azərbaycanlının Qələbə, Zəfər sevinci yaşamasının əsas amillərindən oldu.

Vətən müharibəsində Böyük Qələbəmizdən yazarkən qeyd edilməsi vacib olan amillərdən biri də ulu öndər Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu ordu quruculuğu siyasətinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən yeni dövrün tələbləri səviyyəsində inamla, uğurla davam edilməsidir. Prezident İlham Əliyevin son illərdə qəbul etdiyi qərarlar, atdığı inamlı addımlar qüdrətli ordu yaratmaq istiqamətində görək olan bütün zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin edib. Dövlət başçısı tərəfindən prioritet elan edilən ordu quruculuğu sayəsində ərəşəyə gələn nizami Azərbaycan Ordusu dövlətçiliyimizin qaranlıq olmaqla yanaşı, ölkəmizin dünya miqyasında maraqlı və mənafevinin, milli təhlükəsizliyinin lazımı səviyyədə qorunmasını, həmçinin müstəqil siyasət yeritməsini təmin etməyə imkan yaradıb. Həmçinin qeyd etmək lazımdır ki, Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində maddi-sosial və texniki cəhətdən hərtərəfli təchiz olunan, ən müasir silahlarla silahlanmış, dünyanın 50 ən güclü orduları sırasında özünə layiqli yer tutan Azərbaycan Ordusu ərəşəyə gəlib. Keyfiyyətli təşkil edilən, səmərəli keçirilən təlimlərdə təcrübə toplayan, peşəkarlığını yüksəldən müasir ordu, döyüş əməliyyatlarının səriştəli, düzgün, eyni zamanda, hərbin bütün qanunlarına uyğun olaraq planlaşdırılması, həyata keçirilməsi və hərtərəfli, planlı şəkildə hazırlıq ölkəmizin döyüş meydanında qələbə qazanmasını səciyələndirən faktorlardır. Məhz sadaladığımız bu müsbət xüsusiyyətlərin nəticəsi olaraq düşmənin illərlə yaratdığı "məğlubedilməz ordu" mifi 44 gün ərzində bütün dünyanın gözü qarşısında fiaskoya uğradı. Vətən müharibəsinin ilk günlərindən taktiki üstünlüyü ələ alan Azərbaycan Ordusunun qəlbi Vətən eşqi ilə döyünən şəxsi heyəti hər gün yaşayış məntəqələrini, strateji yüksəklikləri azad etməklə daha bir uğura, yeni qələbəyə imza atmaqla növbəti günlərdə düşmənin üzərində tam üstünlüyə nail oldu. Bununla da ordumuz Zəfər Gününün sevincini yaşamağı və haqq-ədalətin bərpasını bizlərə nəsihət etdi. Bacarıqlı, təcrübəli komandanlıq altında idarə edilən, döyüşlərə atılan cəsur hərbiçilərimiz düşmənin illərlə hazırladığı eşelonlaşdırılmış müdafiə xəttini qısa müddətdə yarıaraq irəliləməyə başladılar. Döyüş meydanından vahimə içində qaçan düşmənin yüzlərlə müxtəlif döyüş texnikası, silah-sursatı məhv edildi və qənimət kimi ələ keçirildi. Həm

canlı qüvvə, həm də döyüş texnikası sərindən böyük itkilərə məruz qalan Ermənistan ordusu darmadağın edildi və "Demir yumruq" əməliyyatı Azərbaycanın Şanlı Qələbəsi ilə başa çatdı.

Vətən müharibəsinin nəticələrini qiymətləndirərkən qonşu dövlətlər, tərəfdaş dövlətlər, əməkdaşlıq etdiyimiz ölkələrlə səmimi, dostluq və qarşılıqlı maraqları təmin edən, münasibətlər quran, eləcə də respublikamızda davamlı inkişafı təmin edən optimal siyasi hakimiyyət sisteminin fəaliyyəti sayəsində dövlətimizin nail olduğu güclü, çoxşaxəli iqtisadi inkişafı və iqtisadi qüdrəti də həlledici faktorlardan biri kimi qeyd etmək lazımdır. Azərbaycan Ordusunun ən yüksək texnologiyalara məxsus hərbi texnikalarla silahlanması və ölkəmizin də inkişaf etmiş hərbi-dəməli kompleksinə malik olması zamanın reallığıdır. Eyni zamanda, son illər ərzində ordunun texniki təchizatında da genişmiqyaslı dəyişikliklər baş verib, ən müasir silah sistemləri alınaraq silahlanmaya qəbul edilib. Artıq heç kimə sirr deyil ki, Azərbaycan Ordusu həm hərbi potensialına, həm də döyüş qabiliyyətinə görə bu gün neinki bölgədə, dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Son illərdə isə ordu quruculuğunda əhəmiyyətli islahatlar həyata keçirilib, bu məsələ ilə bağlı dövlət başçısı tərəfindən tələpəklü addımlar atılıb ki, bunun da müsbət nəticələrini 44 günlük Vətən müharibəsində real şərəitdə gördük, şahid olduq. Hamıya məlumdur ki, bütün bu sadaladığımız güclü iqtisadiyyat, dayanıqlı inkişaf və böyük maliyyə resursları olmadan təsəvvür edilə və həyata keçirilə bilməz.

Ancaq bu da danılmaz faktıdır ki, ordu nə qədər güclü, müasir, dəqiq və böyük dağidıcı gücə malik silahlarla silahlandırsa da, döyüş meydanında sön sözü deyən yənə də insan faktoru, döyüşə atılan insanların Vətən sevgisi və inandığı əməl uğrunda gözünü qırpmadan canından keçməyə hazır olmasıdır. Bu mənada Vətən müharibəsində zəfər qazanmağımızda böyük rolu olan amillərdən biri də Azərbaycan əsgəri və zabıtlarının peşəkarlığı, yüksək mənəvi keyfiyyətləri, cəsurluğu, vətənpərvərliyi, inamı, şəxsi rəşadətli, qələbə əzmi, döyüş əhval-ruhiyyəsidir. Sözün həqiqi mənasında, döyüş meydanında yeni tarix yazan Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçularının göstərdiyi qəhrəmanlıq, şəxsi rəşadət, igidlik, qanı və canı bahasına bu qələbənin əldə olunmasını təmin etməsi hər birimizə qürurverici anlar yaşadı, qəlbimizi fərəhlə doldurdu.

Bu şanlı qələbənin daha bir xüsusiyyəti odur ki, xalq öz ordusunun Komandanını, Prezidentini daha da yaxından tanıdı, Müzəffər Ali Baş Komandan isə xalqın böyüklüyünün və gözəl xüsusiyyətlərinin bir daha şahidi oldu. Xalq dövlətimizin başçısının necə iradəli, qətiyyətli, əzmkar, verdiyi sözü tutan şəxsiyyət olduğuna bir daha əmin olmaqla yanaşı, onun ən yüksək keyfiyyətlə

rə məxsus vətəndaş, vətənpərvər Ali Baş Komandan, xalqımızın, ordumuzun hər qələbəsinə bütün səmimiyyəti ilə ürəkdən sevinən, bu qələbələri böyük coşqu ilə alqışlayan necə sadə bir insan olduğunun da şahidi oldu.

Müzəffər Ali Baş Komandan isə dar gündə, çətin anda dünyanın harasında olmasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlının həmrəyliyinə, mənfur düşməne qarşı vuruşmaqda əzmkar, qəhrəman olmağı bacaran, ümumi əməl və mənafe naminə öz şəxsi mənafeyini, canını, malını qurban verməyi bacaran, eyni zamanda, ölkəmizin azadlığı, ərazi bütövlüyü naminə umu-küsünü, inciklikləri, siyasi ambisiyaları bir kənara qoyaraq demir bir yumruq olaraq dövlət başçısının ətrafında birləşməyi bacaran xalq olduğuna bir daha əmin oldu. Qüdrətli xalqına arxalanan Müzəffər Ali Baş Komandan isə qələbə naminə əlindən gələni inamla etdi, əzmlə, qətiyyətlə davrandı, bütün siyasi-diplomatik təzyiqlərə mətinliklə duruş gətirdi, qalib Sərkərdə oldu və xalqın etimadına, sevgisinə, dəstəyinə layiq olduğunu bir daha sübut etdi. Tarixi qələbəmizin əldə olunmasında və Qarabağın işğalçılardan azad edilməsində bu amilin də əvəzsiz rolu oldu.

Qələbəmizdən söhbət açarkən Türk xalqının, Türkiyə dövlətinin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın mənəvi, siyasi, diplomatik dəstəyini də xüsusi olaraq qeyd etmək lazımdır. Bu dost, qardaş, tərəfdaş dəstəyi də Vətən müharibəsində qələbə qazanmağımızda böyük rol oynadı və bir millət, iki dövlət bir birinə daha da yaxınlaşdırdı, sıx birləşdirdi. Bundan sonra da ələ etməliyik ki, bu dostluq, qardaşlıq, birlik əlaqələri heç zaman qırılmasın, həmrəylik, bağlılıq daima inkişaf etsin, əbədi olsun. Gələcəkdə elə davranacaq ki, mənfur düşmənin bu birliyə, bu qardaşlığa xələl gətirməyə gücü çatmasın, imkanı, fürsət olmasın.

Xalq, Prezident və Ordu birliyi Vətən müharibəsində həlledici rol oynadığından bu amil də daim hörmət və ehtiramla yada salınmalı, anılmalı, xatırlanmalıdır. Ordumuza böyük məbləğdə yardım göstərənlərdən tutmuş, təqaüdünü orduya yardım fonduna keçirən ağısaqqal, malından keçən iş adamları, sadə insanlar, əsgərə pulsuz siqaret verən satıcı, şəhidin portretini pul almadan ailəsinə çatdıran taksir sürücüsü, yardım kompaniyaları təşkil edən, şəxsi vəsaiti hesabına bazarıq edərək əsgərlərin görüşünə gedən ayrı-ayrı şəxslər, firmalar, şirkətlər, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar, ordumuza maddi və mənəvi dəstək olan qardaş ölkələrin vətəndaşları, hətta sosial şəbəkələrdə Azərbaycan xalqının haqq işinə sözü, yazısı ilə dəstək verənlər də minnətdarlıq hissi ilə xatırlanmalıdır. Bu mənada xalqımız, Müzəffər Ali Baş Komandan və Azərbaycan Ordusu ən yüksək titullara, ən yüksək təriflərə, ən yüksək təriflərə layiqdir. Əminəm ki, yüz illər ötsə belə, yənə də bu üç əsas faktor haqqında həmişə ən xoş sözləri yazanlar, dəyənələr daim tapılacaq.

Ən əsası isə xalqımızın qürur, fərəh, fəxr mənbəyi olan qələbəmizdən danışarkən Vətən müharibəsində şəhid olan, yaralanan və bu döyüşlərdə mətinliklə iştirak edərək sağ-salamat ailələrinə döən hərbiçilərin əzmkarlığını, cəsarətini və şəxsi rəşadətini də xüsusi olaraq qeyd etmək lazımdır ki, bizlərə, eləcə də gələcək nəsillərə bəxş edilən bu Şanlı Qələbənin, Zəfər Gününün, qürurverici yeni tarixin, qürur mənbəyinin, şənşöhretin qədir-qiyəti, dəyəri və əhəmiyyəti heç vaxt unudulmasın.

Bu qısa yazıda sadaladığımız və qeyd etmədiyimiz bu və ya digər amillər, məqamlar sayəsində həlledici addımlar atıldı, tələpəklü işlər görüldü ki, nəticədə düşmənin məğlub edildi, döyüş əməliyyatları Azərbaycanın tam üstünlüyü ilə başa çatdı. İşğalçı Ermənistan ordusu bütün ərazilərimizdən çıxarıldı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin edildi, el-oba həsrətinə son qoyuldu. Cəmi 44 günlük müharibənin şah əsəri olan Şuşanın işğaldan azad edildiyi gün - 8 noyabr tarixi möhtəşəm Qələbəmizin, şanlı Zəfərimizin tarixi oldu.

İsa İSMAYILOV,
ehtiyatda olan
polkovnik-leytenant